

Tyrimas

**„Molėtų rajono mokytojų požiūris į įtraukųjį
ugdymą“**

2022 m.

**Molėtų rajono mokytojų požiūrio į įtraukujį ugdymą tyrimas buvo atliktas
2022-11-05.**

*Metodinės dienos „Įtraukiojo ugdymo nuostatų įgyvendinimas mokykloje“ dalyviai
pildė parengtą tyrimo instrumentą (internetinę anketą).*

Psichologinio tyrimo tikslas:

Įvertinti mokytojų nuostatas, kylančius poreikius, motyvaciją artėjant 2024 m., kai prasidės visuotinis įtraukusis ugdymas.

Tyrimo uždaviniai:

- Atlikti mokytojų požiūrio į įtraukujį ugdymą tyrimą, naudojant parengtą anketą;
- parengti tyrimo analizę,
- pristatyti mokytojų požiūrio į įtraukujį ugdymą tyrimo analizę Molėtų r. administracijai ir Molėtų r. administracijos kultūros ir švietimo skyriui.

Įtraukusis ugdymas

Įtraukusis ugdymas – naujas raktinis žodis. Įtraukiojo ugdymo koncepcija reikalauja sukurti ugdymo įstaigą visiems, bet tai padaryti, ne tiek įtraukiant įvairias mažumas į daugumos ugdymo(si) įstaigą, kiek formuojant iš principo naują, socialinę ir kultūrinę prasme įvairią ugdymo įstaigą, kurios tikslas yra visavertis vaikų dalyvavimas ugdymo procese, atsižvelgiant į pačių vaikų poreikius ir galimybes, o ne bendrus standartus.

Taikyti metodai: buvo naudojamas apgalvotas ir parengtas tyrimo instrumentas (anketa), kuri padeda susisteminti iš respondentų gaunamą informaciją.

Apklausa vienas populiariausių kiekybinių tyrimų metodų, labai plačiai taikomas tyrimuose, kai tyrimo objekto arba jo požymių neįmanoma kitaip pažinti.

Tyrimą atliko

Molėtų r. švietimo pagalbos tarnybos psichologė **Ramunė Vidžiūnienė**

(Psichologė ekspertė/ I kvalifikacinė kategorija).

Molėtų r. ŠPT metodininkė **Daiva Jucienė.**

Tyrime dalyvavo

86 Molėtų r. ugdymo įstaigose dirbantys mokytojai.

Planuojant tyrimus, svarbu nustatyti reikalingą minimalų apklausiamųjų skaičių, kad būtų galima padaryti statistiškai reikšmingas išvadas.

Imtis yra validi, su 9 paklaidos intervalu ir 95% tikimybe.

TYRIMO REZULTATAI

1. Pirmuoju klausimu norėta sužinoti, ar mokytojai žino, kas yra įtraukioji mokykla.

Kas, Jūsų manymu, yra įtraukioji mokykla?	Procentai	Pasirinkimai
Bendrojo ugdymo mokykla	5,8%	5
Švietimo įstaiga, kurios pagrindinė veikla - formalusis arba/ir neformalusis ugdymas	3,5%	3
Mokymo įstaiga, kurioje gera visiems ir kuri tenkina visų ugdymosi dalyvių poreikius	88,4%	76
Nieko nežinau apie įtraukiąją mokyklą	2,3%	2

Įtraukioji mokykla - tai atvira mokykla, kurioje sėkmę mokantis galėtų patirti kiekvienas, nepaisant socialinių, kultūrinių, religinių įsitikinimų ar turimos negalios bei dėl to kylančių individualių poreikių. Taigi, kas yra įtraukioji mokykla žino **88,4%** respondentų.

Nieko nežino apie įtraukiąją mokyklą arba mano, kas tai bendrojo ugdymo mokykla, kuri vykdo formalųjį arba/ir neformalųjį ugdymą – **11,6 %** respondentų.

2. Antruoju klausimu norėta išsiaiškinti bendrąją mokytojų nuomonę apie įtraukųjį ugdymą.

Koks Jūsų požiūris į įtraukųjį ugdymą?	Procentai	Pasirinkimai
Manau, kad tai labai naudinga ir turėtų būti plėtojama kiekvienoje ugdymo įstaigoje	33,7%	29
Manau, kad tai tik apsunkina mokytojo darbą	7,0%	6
Tai puikus būdas mokyti mokinius pažinti vieniems kitų įvairovę	24,4%	21
Nieko nežinau apie įtraukųjį ugdymą	0,0%	0
Manau, kad didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems vaikams toks ugdymas netinka	34,9%	30
Manau, kad didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems vaikams toks ugdymas puikiai tinka	0,0%	0

Palankų požiūrį į įtraukųjį ugdymą išsako **58,1 %** respondentų. Jų nuomone – tai naudinga ir turėtų būti plėtojama kiekvienoje ugdymo įstaigoje ir tai puikus būdas mokyti mokinius pažinti vieniems kitų įvairovę.

Įtraukųjį ugdymą, kaip kliuvinį, kuris tik apsunkina mokytojo darbą, suvokia **7%** respondentų.

34,9% respondentų mano, jog didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems vaikams įtraukusis ugdymas netinka.

Nei vienas rajono mokytojas nemano, kad nieko nežino apie įtraukujį ugdymą.

3. Trečiuoju klausimu siekta išsiaiškinti asmeninį mokytojų požiūrį į didelių specialiųjų ugdymosi poreikių vaikų galimybes ugdytis bendrojo lavinimo mokyklose.

Jei galėčiau rinktis, norėčiau, kad	Procentai	Pasirinkimai
Didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintys vaikai lankytų specializuotą mokyklą, kuri būtų skirta būtent jiems ir pritaikyta jų poreikiams	50,0%	43
Didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintys vaikai lankytų bendrojo ugdymo mokyklą ir mokytųsi su savo bendraamžiais	27,9%	24
Neturiu nuomonės	22,1%	19

Teisę, kad vaikai mokytųsi ne atskirai, o kartu su visais vaikais įtraukaus ugdymo sąlygomis, garantuoja Lietuvos 2010 m. ratifikuota Jungtinių Tautų (JT) neįgaliųjų teisių konvencija. Ji įsipareigoja gerbti negalią turinčių vaikų orumą ir jų teisę būti lygiaverčiais visuomenės dalyviais.

Atlikti moksliniai tyrimai vis dažniau pripažįsta, kad specialios mokyklos, nors ir suteikia laikiną saugią terpę, iš tiesų didina vaikų atskirtį. Požiūriui, kad didelius specialiųjų ugdymosi poreikius turintys vaikai lankytų bendrojo ugdymo mokyklą ir mokytųsi su savo bendraamžiais pritaria **27,9%** respondentų.

50,0% apklaustųjų mano, kad geriau didelius specialiųjų ugdymosi poreikius turintys vaikai lankytų specializuotą mokyklą, kuri būtų skirta būtent jiems ir pritaikyta jų poreikiams.

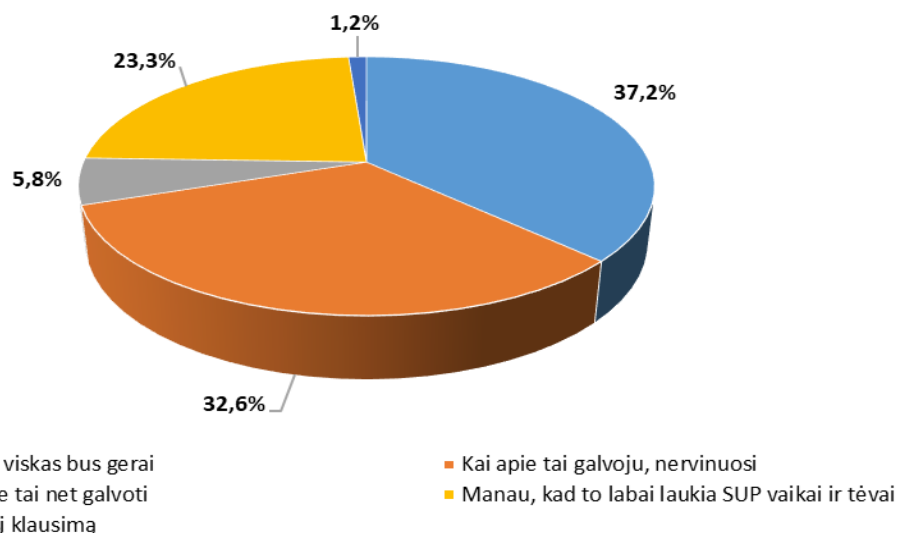
22,1% mokytojų neturi nuomonės šiuo klausimu.

4. Ketvirtojo klausimo tikslas – išsiaiškinti asmeninį mokytojų santykį su prasidėsiančiu įtraukiuoju ugdymu.

Kai galvoju, kad didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ar didelę negalią turintys mokiniai netrukus pradės mokytis bendrojo ugdymo mokykloje	Procentai	Pasirinkimai
Manau, kad viskas bus gerai	37,2%	32
Kai apie tai galvoju, nervinuosi	32,6%	28
Nenoriu apie tai net galvoti	5,8%	5
Manau, kad to labai laukia SUP vaikai ir tėvai	23,3%	20
Neatsakė į šį klausimą	1,2%	1

4. Kai galvoju, kad didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ar didelę negalią turintys mokiniai netrukus pradės mokytis bendrojo ugdymo mokykloje

37,2 % mokytojų mano, kad pradėjus bendrojo ugdymo klasėje mokytis didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ar didelę negalią turintiems mokiniams, viskas bus gerai.

23,3% respondentų mano, kad šio pokyčio labai laukia specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai ir tėvai. *(Tikėtina, kad ši pozicija gali būti pakankama atspirtis pokyčių priėmimui bei vykdymui).*

5,8% mokytojų priima maksimaliai gynybinę poziciją ir teigia nenorintys apie tai net galvoti.

1,2 % neatsakė į pateiktą klausimą.

5. Penktuoju klausimu buvo norima išsiaiškinti, kas galėtų mokytojams padėti pasijusti geriau.

Atsakymus pateikė **52,3 %** respondentų (45 atsakymai).

Buvo gauti šie atsakymai *(procentai apskaičiuoti nuo pateiktų atsakymų skaičiaus; kalba netaisyta)*:

5.1. Pateikti 29 atsakymai (64,4%), orientuotų į savo emocinės reakcijos/būsenos/elgesio keitimą (asmens pasirenkamas proaktyvus veikimo būdas):

- ✓ Pagalvoji, kad pats bet kada gali tapti tokiu pat kaip tie SUP vaikai;
- ✓ Pasidalijimas patirtimis su kolegomis;
- ✓ Knygos skaitymas;
- ✓ Aišku, kad bandau nusiraminti (*būdai nenurodyti, tačiau asmuo orientuojasi į tam tikrą nerimo įveiką*).
- ✓ Kiekvienas ramina kaip išmano.
- ✓ Pokalbiai su kolegomis.
- ✓ Pati save nuraminu.
- ✓ Žinojimas, suvokimas, pojūtis, kad viskas eina į gerąją pusę... Nors ir mažais žingsneliais:)
- ✓ Kai apima nerimas-prisimenu kaip dabar mokau mokinius, kurie sėkmingai su labai dideliais ugdymosi poreikiais žengia pirmyn, tiki, siekia DAUGIAU ! Bet tai "kainuoja" labai daug pasiruošimo pamokoms laiko, mokymosi, energijos. Ir...dažnai mokytojas, kaip mokyti, ką daryti...lieka vienas "pasitarti pats su savimi."...
- ✓ Turėjimas daugiau žinių apie spec. poreikių vaikų ugdymą.
- ✓ Vidinis susikaupimas ir atsijungimas nuo mokyklos reikalų.
- ✓ Pokalbis su mane suprantančiais kolegomis, administracija, kurie nesmerkia, o bando patarti, surasti problemos sprendimą.
- ✓ Išklausti seminarus, kaip praktiškai dirbti su tokiais vaikais.
- ✓ Kalbėjimasis su kolegomis.
- ✓ Besikeičiančios mokyklų bendruomenių nuostatos ir tvirtesnis supratimas, jog kiekvienas žmogus yra vertingas, kuriantis ir jaučiantis, kiekvienas produktyvus, net jei aplinkos požiūriu jo kūriniai menkaverčiai.
- ✓ Galimybė nuoširdžiai pasikalbėti su žmonėmis, kurie gali padėti spręsti kylančius sunkumus.
- ✓ Apie problemą dalintis, kalbėti.
- ✓ Plačiau susipažinti su vaiko negalia, su jo elgesiu ir darbo metodika.
- ✓ Žinojimas, aiškumas.
- ✓ Išvyka į gamtą
- ✓ Susitikimai ir pokalbiai su ugdymo specialistais, dirbančiais su vaikais, turinčiais didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ar didelę negalią.
- ✓ Žinojimas, pasiruošimas.

- ✓ Žinojimas, kad prireikus gausiu pagalbą.
- ✓ Gero psichologo patarimai, kolegų palaikymas, nuolatinio „spaudimo viską padaryti bei visus išmokyti“ nepatyrimas...
- ✓ Šalia esantys kolegos ir diskusijos su jais.
- ✓ Pokalbis su kolegomis, informacijos ieškojimas.
- ✓ Praktiniai patarimai, mokymai
- ✓ Pokalbiai su kolegomis, pasidalijimas patirtimi.
- ✓ Susitvarkysiu.

5.2. Pateikta 14 atsakymų (31,2%), kurie nurodo pokyčių iš aplinkos/sistemos laukimą (asmens pasirenkamas išlaikymo būdas):

- ✓ Kai bus kuo daugiau mokyklose vaikui teikiančių pagalbos specialistų;
- ✓ Pasijusčiau geriau, jei būtų galvojama ir apie mokytoją;
- ✓ Geriau pasijusti padėtų realūs, argumentuoti atsakymai į šiuos klausimus:
 - Jei dabar mokykloje atsirastų silpnaregis, negirdintis ar autizmo spektro sutrikimą su protiniu atsilikimu mokinys, ką darytume? O jei keliose rajono mokyklose, net ir keliose klasėse?
 - Kiek rajone yra diplomuotų specialistų, galinčių mokyti tokius vaikus?
 - Ar mokytojas, paklausęs seminarų ir gavęs pažymėjimą, atstos diplomuotą specialistą bakalaurą ar bent jau priartės prie jo?
 - Ar eilinis mokytojo padėjėjas su dabar reikalaujama išsilavinimu duos naudos?
 - Ar šias aplinkybes įmanoma pakeisti iki 2024 m. rugsėjo?
 - Ar skęstančiųjų gelbėjimas bus jų pačių reikalas, kaip buvo su ugdymo priemonėmis karantino metu, su ukrainiečių mokymu, kai ministerija nepasirūpino jokiais priemonėmis, palengvinančiomis mokinių ir mokytojų darbą?
- ✓ Specialistai, kurie padėtų pasiruošti. Bendros veiklos, kurį laiką dirbant kartu. Bet Lietuvoje dažnai mokytojai paliekami „Plaukti“ patys, tik kritikuoju ir nurodinėjant raštais ir įstatymais.
- ✓ Jei su mokytoju kartu nuolat dirbtų specialieji pedagogai (o ne tik per kai kurias pamokas), mokyklos erdvės būtų pritaikytos didelių spec. poreikių turintiems mokiniams, tada gal ir būtų įmanoma integruotis.
- ✓ Kolegų supratimas ir pagalba.
- ✓ Stipri mokyklos komanda, žmonės, kuriais galiu pasitikėti.

- ✓ Reikia daugiau žinių apie SUP.
- ✓ Specialistų pagalba.
- ✓ Specialistų komanda
- ✓ Mažesnis mokinių skaičius klasėje
- ✓ Jei turėčiau pakankamai mokymo priemonių ir pagalbos.
- ✓ Norisi pamatyti realią pamoką su tokiais vaikais, o ne gražią teoriją.
- ✓ Daugiau informacijos šia tema
- ✓ Norėčiau, kad savivaldybės kartu su mokyklomis sukurtų planą, kaip viskas atrodys, kokie algoritmai, kokia pagalba ir pan. Tai nebūtų viskas užkrauta ant mokytojo pečių.
- ✓ Papildomos žinios ir kitų patirtis.

5.3. Gauti 2 atsakymai (4,4%), kuriuose išsakomas kardinalių pokyčių troškimas:

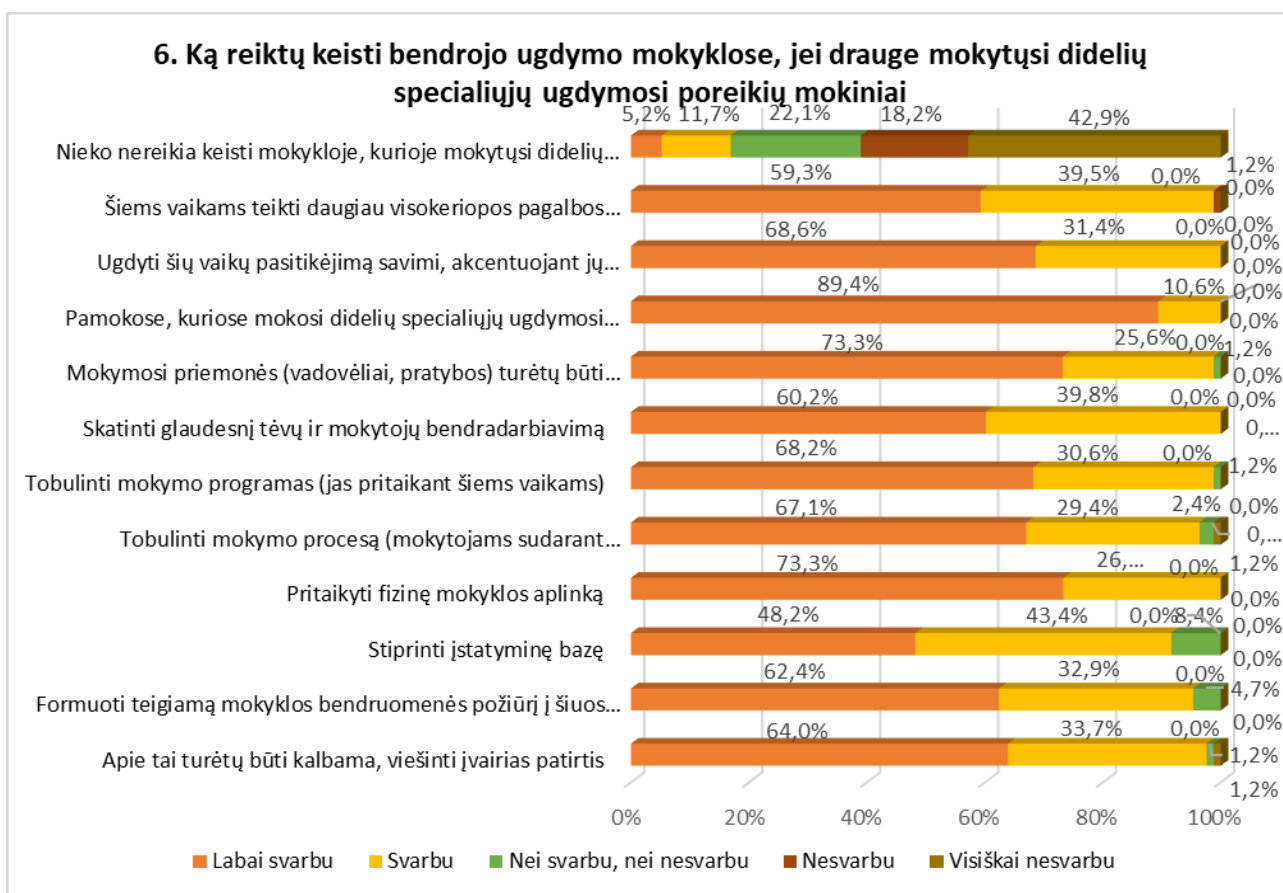
- ✓ Specialybės keitimas, darbovietės pakeitimas, manau, labiausiai nuramintų.
- ✓ Keisti profesiją, palikti mokyklą.

6. Šeštasis klausimas atskleidžia ką, mokytojų manymu, reiktų keisti bendrojo ugdymo mokyklose, jei drauge mokytųsi didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai.

Ką reiktų keisti bendrojo ugdymo mokyklose, jei drauge mokytųsi specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai	Labai svarbu	Svarbu	Nei svarbu, nei nesvarbu	Nesvarbu	Visiškai nesvarbu
Apie tai turėtų būti kalbama, viešinti įvairias patirtis	64,0%	33,7%	1,2%	0,0%	1,2%
Formuoti teigiamą mokyklos bendruomenės požiūrį į šiuos vaikus	62,4%	32,9%	4,7%	0,0%	0,0%
Stiprinti įstatyminę bazę	48,2%	43,4%	8,4%	0,0%	0,0%
Pritaikyti fizinę mokyklos aplinką	73,3%	26,7%	0,0%	0,0%	0,0%
Tobulinti mokymo procesą (mokytojams sudarant galimybes įgyti daugiau specialiųjų žinių ir praktinių mokėjimų)	67,1%	29,4%	2,4%	0,0%	1,2%
Tobulinti mokymo programas (jas pritaikant šiems vaikams)	68,2%	30,6%	1,2%	0,0%	0,0%
Skatinti glaudesnę tėvų ir mokytojų bendradarbiavimą	60,2%	39,8%	0,0%	0,0%	0,0%
Mokymosi priemonės (vadovėliai, pratybos) turėtų būti pritaikomi mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams	73,3%	25,6%	1,2%	0,0%	0,0%

Pamokose, kuriose mokosi didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai turėtų būti mokytojo padėjėjas	89,4%	10,6%	0,0%	0,0%	0,0%
Ugdyti šių vaikų pasitikėjimą savimi, akcentuojant jų stipriąsias puses	68,6%	31,4%	0,0%	0,0%	0,0%
Šiems vaikams teikti daugiau visokeriopos pagalbos mokyklos bendruomenėje	59,3%	39,5%	0,0%	1,2%	0,0%
Nieko nereikia keisti mokykloje, kurioje mokytojai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai	5,2%	11,7%	22,1%	18,2%	42,9%

Trys teiginiai, kuriems labiausiai pritaria rajono mokytojai (pasirinkta kategorija „Labai svarbu“):

- 1) **89,4%** pasirinkimų tenka teiginiui „Pamokose, kuriose mokosi didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai turėtų būti mokytojo padėjėjas“.
- 2) **73,3%** pasirinkimų tenka teiginiui „Pritaikyti fizinę mokyklos aplinką“.

- 3) **73,3%** pasirinkimų tenka teiginiui „*Mokymosi priemonės (vadovėliai, pratybos) turėtų būti pritaikomi mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams*“.

Trys teiginiai, kuriems labiausiai nepitaria rajono mokytojai (pasirinkta kategorija „Visiškai nesvarbu“):

- 1) **42,9%** pasirinkimų tenka teiginiui „*Nieko nereikia keisti mokykloje, kurioje mokytojai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai*“.
- 2) **1,2%** pasirinkimų tenka teiginiui „*Apie tai turėtų būti kalbama, viešinamos įvairios patirtys*“.
- 3) **1,2%** pasirinkimų tenka teiginiui „*Tobulinti mokymo procesą (mokytojams sudarant galimybes įgyti daugiau specialiųjų žinių ir praktinių mokėjimų)*“.

7. Mokytojų buvo prašoma pateikti pastebėjimus bei siūlymus dėl 2024 metais planuojamo visuotinio įtraukiojo ugdymo.

Pastebėjimus bei siūlymus pateikė 51,2 % respondentų (44 atsakymai).

Buvo gauti šie atsakymai (*procentai apskaičiuoti nuo pateiktų atsakymų skaičiaus; kalba netaisyta*):

7.1. Pateikta 17 atsakymų/pasiūlymų (38,6%), orientuotų į sistemos pokyčius, aplinkos pritaikymą/keitimą:

- ✓ Viską reikia daryti kompleksškai. Aplinkų ir ugdymo turinio pritaikymas, lėšos padėjėjams, kompetencijų kėlimas ir bendradarbiavimas su šeimomis bei partneriais.
- ✓ Turi būti su tuo supažindinti mokytojai, tėvai, mokiniai. Parengti vadovėliai, pritaikyta mokyklos fizinės erdvės prie mokinių su negaliomis, įstatyminė bazė. Mokykla aprūpinta specialiomis metodinėmis priemonėmis, kurios tiktų darbui su specialiųjų poreikių mokiniais, kurie po 2024m. ateis į mokyklas.

- ✓ Mažinti mokinių skaičių klasėse, paruošti mokytojus permainoms, motyvuoti juos adekvačiu krūviui atlyginimu, plėsti pagalbos mokiniui specialistų komandą, pritaikyti mokyklos klases/erdves.
- ✓ 2023 m. pradėsime dirbti pagal atnaujintas programas, keičiasi egzaminų, kitų patikrų vykdymo, priėmimo į gimnazijas tvarkos, atsiras tūkstantmečio mokyklos... Daugybė iššūkių mokiniams ir mokytojams. Du metai - trumpiausias laikas, kai pradėsime matyti naujų sprendimų spragas, problemas. Laukiančios naujovės pridės daug įtampos mokyklų bendruomenėms. Ir dar tuo pat metu mokyklos turės ruošti įtraukiamam ugdymui. Jei į tai bus pažiūrėta atsakingai, laukia didelis darbas. Jei neatsakingai - SUP vaikų ir jų šeimų laukia didelis nusivylimas. Manau, kad svarbius, kardinalius pokyčius nereikia „dubliuoti“, kadangi mokytojai, dirbantys įtemptą, laikui imlų kasdienį darbą, negali kokybiškai įgyvendinti kelias reformas vienu metu. Tėvai, kuriems tikrai rūpės jų vaikų išsilavinimas, ateities perspektyvos, saugumas, neleis jų į nepasiruošusias mokyklas, jie lankys specialias mokyklas, turinčias kvalifikuotus specialistus, reikiamas priemones, įrangą, pritaikytą aplinką.
- ✓ Daugiau su šiais mokiniiais turėtų dirbti pagalbos specialistai.
- ✓ Vyriausybės atstovai, šių programų (Įtraukties) kūrėjai ir koordinatoriai patys turėtų turėti patirties BU mokykloje (ne tik specialiojoje) su SUP vaikais (manau, kad bent 3-5 metų kasdieninio darbo, įvairios patirties - tiek teigiamos, tiek neigiamos) arba glaudžiai bendradarbiauti kuriant šias programas su ilgametę patirtį turinčiais. Tuomet būtų matomas dar realesnis vaizdas. Bendradarbiaujant derėtų apmokėti mokytojų darbo valandas papildomai arba būtų skiriamos apmokamos komandiruotės. Įtraukties metu, nuo 2024 metų galėtų būti nuolatinė, kasdieninė pagalba mokytojui (telefonu, konsultacijomis ar VIEŠAI MOKYTOJAMS PRIEINAMŲ METODŲ, MEDŽIAGOS KAIP DIRBTI SU SUP INTERNETINE PLATFORMA ar kažkas pan., pagalba iš specialistų, psichologų, suteikiami įrankiai kaip dirbti su savimi ir tvarkytis su stresu, didelėmis apkrovomis), nuolatinis grįžtamasis ryšys iš mokytojų turėtų būti vertinamas ir pagal tai tobulinamos įtraukties programos, įsisąmoninant, kad jei mokytojas klasėje nesijaučia gerai, jam nesuteikiama pagalba ir orus atlyginimas - jo darbo kokybė ir vaikų ugdymosi kokybė taip pat mažta. Manau, realu, kad tuomet būtų daugiau privalumų tiek SUP vaikams, tiek likusiems BU klasėse be SUP vaikams, o pagalbos pastiprinimas ateis dar ne iškart toks, kokio tikimasi. Susidaro toks įspūdis. Dėkoju.

- ✓ Profesionali pagalba mokytojui (padėjėjai, o ne tvarkos palaikytojai, mokymo medžiaga ir t.t.)
- ✓ Svarbu, kad visi planai būtų įgyvendinti ne tik popieriuose bet ir tikrovėje.
- ✓ Pagalvoti, kaip galima pritaikyti mokyklos patalpas ir jos aplinką SUP mokiniams (poilsio kambariai, patalpos individualiam mokymui ir pan)
- ✓ Reikalingas didžiulis pasirengimas. Fizinės aplinkos, mokymosi priemonių, specialistų komandos apmokymas, subūrimas į komandas, sėkmingų patirčių viešinimas, glaudus bendradarbiavimas su tėvais ir t.t.
- ✓ Mažinti mokinių skaičių klasėse.
- ✓ Jei mokyklos ir mokytojai spės pasiruošti, turės priemones, turės padėjėjus - tai turbūt bus galima dirbti.
- ✓ Jei su mokytoju kartu nuolat dirbtų specialieji pedagogai (o ne tik per kai kurias pamokas), mokyklos erdvės būtų pritaikytos didelių spec. poreikių turintiems mokiniams, tada gal ir būtų įmanoma integruotis.
- ✓ Mažinti specialistams priklausančių SUP mokinių skaičių, bet jo nesieti su bendru mokyklos mokinių skaičiumi. Didinti finansavimą, skiriamą šiems mokiniams ugdyti.
- ✓ Pirmiausia reikia sutvarkyti bazę, sudaryti sąlygas ugdytis mokiniams.
- ✓ Būtinai mokytojai padėjėjai.
- ✓ Gerai būtų mažinti vaikų skaičių klasėje ir užtikrinti kokybišką mokytojo asistento pagalbą.

7.2. Pateikta 10 atsakymų/pasiūlymų (22,7%), orientuotų į asmeninius pokyčius, galimą sėkmę:

- ✓ Daugiau seminarų ir dalijimosi patirtimi.
- ✓ Eisime pirmyn, Ėjimo būdu...Ir viskas yra įveikiama. Dar nebuvo to, kad negalėčiau įveikti....Svarbu, kad tikrai visi būtume kaip DARNI KOMANDA ! P.S. Šios anketos 1- 4 atsakymuose pasigedau galimybės parašyti savo nuomonę.
- ✓ Dalintis patirtimi dirbant su negalia turinčių vaikų ugdymu ir kaip padėti tam vaikui. Kuo geriau pažinti jo sunkumus, kaip jam padėti ir pan.
- ✓ 1.nuostatos 2. žinios, metodai 3. supervizija, dalinimasis gerąją patirtimi 4. mokymo priemonės
- ✓ Reikia bandyti, tartis, viską spręsti kartu kolektyve.
- ✓ Gerosios patirties sklaida, bendrų sutarimų, mokymų.
- ✓ Tinkamai pasiruošti, drąsiai priimti tinkamus sprendimus, nebijoti klysti.

- ✓ Tinkamas pasiruošimas.
- ✓ Kuo daugiau praktinių pavyzdžių kaip su tuo susidoroti mokytojai.
- ✓ Daugiau šviesti tėvus ir mokytojus padėjėjus.

7.3. Pateikti 7 atsakymai (15,9%), kuriuose atsiskleidžia nusišalinimas, beviltiškumas:

- ✓ Nuo mano pastebėjimų niekas nekis...
- ✓ Nedirbsiu.
- ✓ Siūlyčiau pagalbą ne tik apie spec. poreikių vaikus, bet ir apie normalius vaikus bei mokytojus.
- ✓ Tiek visko prisiūlyta ir priplanuota, kad tik užtektų sveikatos eiliniams juodadarbiams (mokytojams) viską įgyvendinti.
- ✓ Nežinau.
- ✓ Neramu.
- ✓ Mokykla ir tuo pačiu visa bendruomenė nėra tam pasirengusi.

7.4. Pateikti 3 atsakymai (6,8 %), orientuoti į tam tikros atskirties išlaikymą:

- ✓ Specialių poreikių vaikai turėtų būti mokomi atskirose klasėse.
- ✓ Sutinku, kad SUP turintys vaikai turėtų teisę/galimybę bandyti mokytis bendrojo ugdymo mokyklose, bet visgi reikėtų atsižvelgti į tų sutrikimų mastą ir jeigu, pavyzdžiui, vaikas dėl savo sutrikimų yra agresyvus, kelia grėsmę kitiems vaikams, nuolatos „sugadina“ pamokas, tai jam turėtų būti užtikrinama arba individuali pagalba, arba ugdymas specialiose mokyklose, kur su juo dirbtų atitinkami specialistai. Manau, kad dėl vieno vaiko neturėtų kentėti visa klasė.
- ✓ Procesas turėtų būti laipsniškas, ne urmu atėjimas į mokyklas. Ir nesmerkti tėvų, kurie mato, kad specialiojoje mokykloje vaikams yra geriau. Jei vaikams nesudaromos puikios sąlygos bendrojo ugdymo mokykloje, jie tikrai geriau jausis savo įprastoje mokykloje.

7.5. Pateiktas 1 atsakymas (2,3%), orientuotas į humanizmą/lygiateisiškumą:

- ✓ Vaikai neturi būti išskiriami.

7.6. Pateikti 6 atsakymai (13,6%) – palinkėjimai, tam tikro fakto išsakymas:

- ✓ Stiprybės visiems.
- ✓ Sėkmingo starto visiems.
- ✓ Manau, kad pradžia bus sunki.
- ✓ Manau, kad viskas bus gerai.
- ✓ Kad mokytojas nebūtų paliktas vienas.
- ✓ Laukia dideli iššūkiai.

IŠVADOS:

1. Kas yra įtraukioji mokykla žino dauguma (88,4%) apklaustųjų.

2. Bendrąją teigiamą nuomonę į įtraukųjį ugdymą išsako 58,1% respondentų.

34,9% apklaustųjų mano, jog didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintiems vaikams įtraukusis ugdymas netinka.

Įtraukųjį ugdymą, kaip kliuvinį, kuris tik apsunkina mokytojo darbą, suvokia 7% apklaustų mokytojų.

3. 50,0% apklaustųjų, reikšdami asmeninę nuomonę, teigia, kad geriau didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintys vaikai lankytų specializuotą mokyklą, kuri būtų skirta būtent jiems ir pritaikyta jų poreikiams.

Nuomonei, kad didelius specialiuosius ugdymosi poreikius turintys vaikai lankytų bendrojo ugdymo mokyklą ir mokytųsi su savo bendraamžiais pritaria 27,9% respondentų.

22,1% mokytojų neturi nuomonės šiuo klausimu.

4. Išreikšdami asmeninį santykį

37,2 % apklaustų mokytojų mano, kad pradėjus bendrojo ugdymo klasėje mokytis didelių specialiųjų ugdymosi poreikių ar didelę negalią turintiems mokiniams, viskas bus gerai.

23,3% respondentų mano, kad šio pokyčio labai laukia specialiųjų ugdymosi poreikių turintys vaikai ir tėvai.

5,8% mokytojų priima maksimaliai gynybinę poziciją ir teigia nenorintys apie tai net galvoti.

5. Nurodydami būdus, kurie padėtų mokytojams pasijusti geriau, ramiau

64,4% atsakiusių į šį klausimą mokytojų nurodo proaktyvius veikimo būdus, orientuotus į savo emocinės reakcijos/būsenos/elgesio keitimą.

31,2% atsakiusių į klausimą mokytojų nurodo pokyčių iš aplinkos laukimą.

4,4% atsakiusių į klausimą išsako kardinalių pokyčių troškimą.

6. Teiginiai, kuriems labiausiai pritaria rajono mokytojai nurodydami, ką reiktų keisti bendrojo ugdymo mokyklose, jei drauge mokytųsi didelių specialiųjų ugdymosi poreikių vaikai:

- *„Pamokose, kuriose mokosi didelių specialiųjų ugdymosi poreikių mokiniai turėtų būti mokytojo padėjėjas“ (89,4%).*
- *„Pritaikyti fizinę mokyklos aplinką“ (73,3%).*
- *„Mokymosi priemonės (vadovėliai, pratybos) turėtų būti pritaikomi mokinių specialiesiems ugdymosi poreikiams“ (73,3%).*

7. Mokytojų pateiktus siūlymus dėl 2024 m. planuojamo visuotinio įtraukiojo ugdymo galima suskirstyti į 6 grupes:

- 7.1. orientuotų į sistemos pokyčius, aplinkos pritaikymą/keitimą (38,6%).*
- 7.2. orientuotų į asmeninius pokyčius, galimą sėkmę (22,7%).*
- 7.3. kuriuose atsiskleidžia nusišalinimas, beviltiškumas (15,9%).*
- 7.4. orientuoti į tam tikros atskirties išlaikymą (6,8%).*
- 7.5. orientuoti į humanizmą/lygiateisiškumą (2,3%).*
- 7.6. palinkėjimai, tam tikro fakto išsakymas (13,6%).*